

Rešerše

Radek Pilař

Vypracovali:

Klára Trsková, kurátorka Národního filmového archivu

Martin Blažíček, řešitel výzkumného projektu 4525/2021 Videoarchiv Radka Pilaře podpořeného Státním fondem kinematografie

Vypracováno na základě rešerše videoarchivu Radka Pilaře, kterou zpracovala Anna Kryvenko.

Zdroje biografie

- Josef Brukner a kol., Radek Pilař: obrazy, ilustrace, animovaný film, video. Praha: Slovart 2003.
- Ivan Tatíček, Ivo Jebošek (red.), Český obraz elektronický „vnitřní zdroje“. Praha: studio DADA 1994.
- Archiv písemností pozůstalosti Radka Pilaře ve správě dědiců
- Informační rozhovor s Janem Kotmannem, vedl Martin Blažíček, květen 2022.
- PAF: Martin Blažíček, Konečná verze – Mediální pohyby v experimentální animaci Radka Pilaře. Olomouc: PAF reader 2021.
- Miroslav Klivar, Nová umění v Čechách. Praha: Regulus 2001, s. 70.
- Aloisie Rambosková, Radek Pilař. Radek Pilař: Video. Vsetín: Okresní vlastivědné muzeum 1988.
- *Absolutní opona* (kat. výst.). Svitavy: Městské muzeum a galerie (ve spolupráci s Oblastní galerií Vysočiny v Jihlavě a Galerií bratří Čapků) 1991.
- *Vidéiformes 90: Festival de la Creation Video de Clermont-Ferrand* (kat. výst.). Clermont-Ferrand: Festival de la Creation Video 1990, s. 17.
- Bohdana Kerbachová, Počátky českého videoartu. *Illuminace*, 2006,18(2), s. 141.
- AVIT: <https://www.avit-restart.cz/AVIT-Restart/AVIT_vcera.html>, [cit. 20. 5. 2022]
- Abart: <<https://cs.isabart.org/person/1091/exhibitor>>, [cit. 26. 7. 2021].
- FaVU VUT: Historie ateliéru performance FaVU <<https://performance.ffa.vutbr.cz/ARCHIV/CDROM/inner/sub/pribeh.htm>> [cit. 26. 7. 2021].
- FAMU: Historie FAMU <<https://www.famu.cz/cs/fakulta/o-famu/historie-skoly/>> [cit. 26. 7. 2021].

Profil

Narozen: 1931, Písek, Československo (roz. Radomil Vojtěch Rokúsek, změna příjmení v 11 letech)

Úmrtí: 1993, Praha, Česká Republika

Studium, stáže, workshopy

- 1950–1955 Akademie výtvarných umění v Praze (Vlastimil Rada)

Pedagogické působení

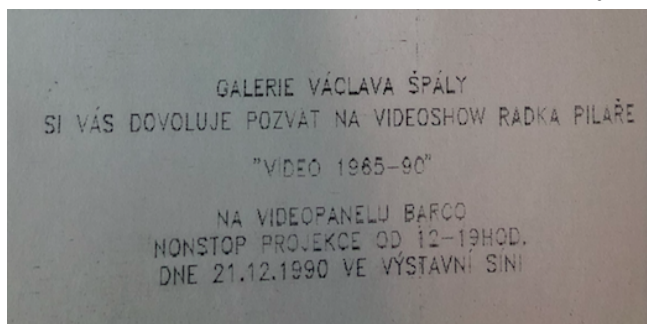
- 1991–1992 Katedra animované tvorby FAMU
- 1992 Ateliér videa a multimediální animace FaVU

Organizační činnost

- Členem ČSVU 1963, 1979–1993
- 1985 společně s Břetislavem Pojarem, Jiřím Jarošem a Jiřím Kubičkem spoluinicioval založení kabinetu animované tvorby na FAMU (katedra, na které pedagogicky působil, vznikla v roce 1991).
- 1987 inicioval obor videa při Svazu českých výtvarných umělců v Praze
- od 1989 členem International Animated Film Association
- od 1989 členem spolku grafiků Hollar
- 1990 spol. s Petrem Skalou spoluzaložil Asociaci videa a intermediální tvorby (AVIT) navazující na obor videa při SČVU v Praze
- Po roce 1991 inicioval založení Kabinetu multimediální tvorby na FAMU.
- 1992 spoluzaložil s Tomášem Rullerem Ateliér videa a multimediální animace na FaVU v Brně, působil zde jako pedagog 1 semestr.

Samostatné výstavy (výběr)

- 1976 Radek Pilař: Kresbou, barvou, kamerou, Galerie výtvarného umění, Cheb
- 1978 Radek Pilař: Gemälde, Illustrationen, Filme, Československé kulturní a informační středisko, Berlín
- 1979 Kresbou, barvou, kamerou, Kabinet grafiky (Oblastní galerie výtvarného umění), Olomouc
- 1980 Radek Pilař: Kresbou, barvou, kamerou, Galerie Fronta, Praha
- 1982 Radek Pilař: Barvou, kresbou, kamerou, Dům umění, Opava
- 1988 Radek Pilař: Video, Okresní muzeum (Zámek Vsetín), Vsetín
- 1990 Radek Pilař: Fotoasambláže, Dům kultury ROH, Malá scéna, České Budějovice (České Budějovice)
- 1990 Video 1985–1990, Galerie Václava Špály, Praha

- 1991 Radek Pilař: Absolutní opona, Městské muzeum a galerie, Svitavy

- 1991 Radek Pilař: Absolutní opona, Oblastní galerie Vysočiny v Jihlavě, Jihlava
- 1991 Radek Pilař: Absolutní opona, Galerie bratří Čapků, Praha
- 1994 Radek Pilař: Výběr z díla, Dům umění, Ostrava
- 1994 Radek Pilař: Výběr z díla, Galerie výtvarného umění, Poruba, Ostrava
- 1995 Radek Pilař: Výběr z díla, Okresní vlastivědné muzeum, Šumperk
- 2002 Radek Pilař: Obrazy, grafika, ilustrace, fotoasambláže, animovaný film, videoart, Galerie Portyč, Písek
- 2002 Radek Pilař: Obrazy, grafika, ilustrace, fotoasambláže, animovaný film, videoart, Prácheňské muzeum v Písku, Písek
- 2002 Radek Pilař: Obrazy, grafika, ilustrace, fotoasambláže, animovaný film, videoart, Galerie Zámeček – Ernestinum, Příbram
- 2010 10. ekumenický festival, OS Zebín, Jičín
- 2014 Znamé i neznámé podoby Radka Pilaře, Becherova vila, Karlovy Vary
- 2014 Radek Pilař: Videoart, AVIT Restart, Praha
- 2018 Znamé i neznámé podoby Radka Pilaře, Centrum Bohuslava Martinů, Polička
- 2021 Radek Pilař 90, Villa Pelle, Praha

Skupinové výstavy (výběr)

- 1958–1959 Umění mladých výtvarníků Československa 1958. Obrazy a plastiky, Jízdárna Pražského hradu, Praha
- 1959 Čtyři malíři, Galerie mladých, U Řečických, Praha
- 1963 III. Biennale de Paris – studentská část
- 1966 Výstava mladých, Dům pánů z Kunštátu, Brno
- 1979 Čeští ilustrátoři dětem, Mánes, Praha
- 1979 Výtvarní umělci dětem, Praha
- 1980 Výtvarní umělci k 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, Praha
- 1980 9. bienále užité grafiky Brno 1980: Mezinárodní výstava ilustrace a knižní grafiky, Dům pánů z Kunštátu, Brno
- 1984 11. Bienále užité grafiky Brno 1984: Mezinárodní výstava ilustrace a knižní grafiky, Dům pánů z Kunštátu, Brno
- 1985 Vyznání životu a míru. Přehlídka československého výtvarného umění k 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, Praha
- 1985 Vyznání životu a míru. Přehlídka československého výtvarného umění k 40. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou, Dom kultúry, Bratislava
- 1988 Výtvarníci animované tvorby, Mánes, Praha
- 1988 13. Bienále užité grafiky Brno 1988, Brno
- 1988 Salón pražských výtvarných umělců '88, Park kultury a oddechu Julia Fučíka, Praha
- 1988-1989 MIDEM, Cannes
- 1989 Den videa, Průmyslový palác, Park kultury a oddechu Julia Fučíka, Praha
- 1989 Fotodrift (malba, grafika, objekt), Galerie Centrum, Praha
- 1990 Vidéoformes 90, Clermont-Ferrand, Francie
- 1990 Querspur, Linz
- 1991 Kouzelná skříňka / Magic Box, Galerie d, Praha

- 1991 IV. videobienále Fukni
- 1991 Locarno IFF
- 1992 Kulturhaus Dreilich Spredlingen
- 1992 Video Channel 52, San Francisco
- 1993 Inter-Kontak-Grafik – Praha '93, Mánes, Praha
- 1993 Identité d'aujourd'hui / Identity Today: L'art contemporain Hongrois, Polonais, Slovaque, Tchèque / The Contemporary Czech, Hungarian, Polish, Slovak Art, Centre de Conférences Albert Borschette, Brusel
- 1993 ARCO, Madrid (v galerii vystaveno *Yes No Yes*)
- 1994 Český obraz elektronický, Mánes, Praha
- 1998 Tvůrci animovaného filmu a ilustrátoři dětské knihy, Městské muzeum, Týn nad Vltavou
- 1989 Festival Krátkých filmů Huesca
- 2012 Festival TINA B. – Art & Happiness (projekce pásma filmů), kino Oko, Praha
- 2017 AMIWHATIAMTHINKINGABOUT?, Kasárna Karlín, Praha
- 2018 Den videa 1989/2018, Průmyslový palác, Bubeneč, Praha
- 2020 Animace / Animácia. 100 years of Czechoslovak, Czech and Slovak Film Animation, Vienna Film Museum
- 2021 MFDF Jihlava

Filmografie (výběr)

Režie

Pinup (1963-65?)

Píseň hlemýžďů jdoucích na pohřeb (1965)

Abstraktní animace ze 60. let (1965)

Malování do vzduchu (1965)

The Time (1983)

V jablíčku bydlí panenka (In Applena Bör en Decka, 1984)

Země, světlo vzduch (1984)

Grafika podzimu (1985)

Slova (80. léta)

Velká dětská symfonie (1985)

Zrcadlo času (1985)

Musica Picta – Čas radování (1985/1990)

Musica Picta – Čas smutku (1987)

Musica Picta – Hodina slavnosti (1987)

Botička (1988)

Musica Picta – Chvilé něhy (1988)

Musica Picta – Čas tance (1989)

Musica Picta – Čas veselosti (1989)

Čas zkoušky (1989)

Barvy (1990)

Musica Picta – Minuty strachu (1990)

Flare up (1991)

Paintingt (1991)

Jizvy, jiskry, jistoty (1991)

Virtuální opona (1992)

Yes No Yes (1992)

Spolupráce

Písnička pro sklíčka (výtvarník, animátor, r. Václav Bedřich, 1967)

Od andulky po žížalu (výtvarník, animátor, r. Petr Skala 1992)

Nenalezené videa

1985 *Videograf* - proud vody zpracovaný graficky kamerou se stylizovanou hudbou L. Beethovena, autorská práce, A.C.E.V., vlastní produkce

1984 *Modré ozvěny* - elektronická hudba, autorská práce, A.C.E.V., vlastní produkce

1985 *Voda* - hudba tria A. Vítouše, demosnímek, A.C.E.V., vlastní produkce, autorská práce

Charakteristika tvorby

Radek Pilař (1931–1993) byl český výtvarník, animátor, režisér a pedagog. V letech 1950–1955 studoval na Akademii výtvarných umění v Praze v malířské škole Vlastimila Rady. Po absolutoriu AVU byl ovlivněn informelním příklonem k nevýtvarným materiálům, ale i novými expresivními směry 50. let. V roce 1963 se zúčastnil studentské sekce 3. pařížského bienále. Postupy z malby (koláž a dekoláž, vrstvení, kombinace abstraktních a zobrazivých prvků) s oblibou uplatňoval při experimentech s filmem a později s videem. V 60. letech tvořil filmy metodou přímé animace na filmovém pásu, rukodělnými zásahy doplňoval i kamerový materiál. Od poloviny 80. let pracoval s videm, jeho práce byly založeny na intermediální kombinaci malby, elektronické grafiky, animace a herecké akce. Tuto formu nazýval integra video art, nebo totální malba. Významným prvkem jeho videotvorby byla synestezie a zájem o vizualizaci hudby. Od 60. let spolupracoval jako režisér a animátor s Československou televizí a Krátkým filmem Praha. Vytvořil několik desítek animovaných filmů, zejména pro dětského diváka. Je autorem znělky Večerníčku a seriálu kreslených pohádek o Rumcajsovi. Spoluzaložil dětské časopisy *Mateřídouška* a *Sluníčko*. V 80. a 90. letech dvacátého století byl klíčovým organizátorem videoartových umělců v Československu. Inicioval založení oboru videa při Svazu českých výtvarných umělců, později Asociace videa a intermediální tvorby. Dále se podílel na založení ateliéru videotvorby na FaVU v Brně a katedry animované tvorby a videa na FAMU v Praze, na obou školách působil i jako pedagog.